

સર્વે
સેદ્યા
પત્ર

❖ વર્ષ : 28 ❖ અંક : 7 ❖ S.No. : 436

❖ તા.16-10-2021 ❖ ઓક્ટોબર

છૂટક નકલ : રૂા. 6/-

એલર્ટ ગ્રુપ દ્વારા જીવદયા તથા અનુકંપાદાનની પ્રવૃત્તિ

આમોદ ગ્રુપ દ્વારા ૩૫ શ્રમજીવી પરિવારોને અનાજની કીટનું વિતરણ

ડબોઈ ગ્રુપ દ્વારા નાના નાના બાળકોમાં ભેળનું વિતરણ

ધાંગધરા ગ્રુપ દ્વારા નાના નાના બાળકોમાં સેવ-બુંદીનું વિતરણ

કલ્યાણ ગ્રુપ દ્વારા સાધર્મિકોને અનાજની કીટું વિતરણ

માંડવી ગ્રુપ દ્વારા શાળાના બાળકોને પ્રીતી ભોજન કરાવ્યું.

નાવાસોપારા ગ્રુપ દ્વારા ગરીબ બાળકોને ભોજન વિતરણ

વિરાર ગ્રુપ દ્વારા ૧૨૦ સાધર્મિકોને બહુમાન પૂર્વક કીટનું વિતરણ

આમોદ ગ્રુપ દ્વારા શાળાના બાળકોને પુસ્તકનું વિતરણ

ધાંગધરા ગ્રુપ દ્વારા જીવદયાનું અદ્ભુત કાર્યક્રમ

સુરેન્દ્રનગર ગ્રુપ દ્વારા ગાંઠીયા-બુંદીનું વિતરણ

વસઈ ગ્રુપ દ્વારા ખમણ-ગાંઠીયાનું વિતરણ

વિરાર ગ્રુપ દ્વારા સાધર્મિકોને ઘીનું વિતરણ

સૌજન્ય :

तं देवदेव महिम्नं सिरसा वंदे महावीरम्

॥ श्री प्रेम-भुवनभानु-ज्यघोष-राजेंद्र-हेमरत्नसूरीश्वरयो नमः ॥

सुवान्तोत्ता ऋत्ष ङाळे सुवान्तो वडे यावतुं मेगेप्रीन

दिव्यकृपा : युवाहृदयसम्राट् स्व.पूज्य आचार्य श्री हेमरत्नसूरीश्वरशु महाराज

लेखक : प.पू.पं.श्री हृदयरत्न वि.म.

अर्हद्
प्रेरणा
पत्र

वर्ष : 28 ❖ अंक : 7

S.No. : 436 ❖ वि.सं.2077

ता.16-10-2021 ❖ ओक्टोबर

मासिक :

अर्हद् धर्म प्रभावक ट्रस्ट

१७, ईलोरा पार्क, जैन हठेरसरनी सामे,
नारणपुरा थार रस्ता, अमदावाद-१३.
फोन : 079-2768 1317

२४३, पंचरत्न भीर्डींग, २जे माण,
अ.म.पी.मार्ग, ओपेरा हाउस, मुंबई - ४.
फोन : 022-23631564, 23808621
(M) 93225 14188 (Time : 12 to 5)
manasmandirtrust@gmail.com
www.shreejainalertgroup.org

तंत्री-मुद्रक-प्रकाशक
कलेशभाई वि. शाह
अमदावाद

टाईप सेटींग
सम्यक् डीग्राईन ओन्स प्रिन्ट
अमदावाद

मुद्रक
सर्वोदय ओफ़सेट
अमदावाद
मो. : 98245 15514

आञ्चलिक ववाजम : रू. ५००/-
छूटक नकल : रू. ६/-

प्रार्थना संवेदना

हे परमात्मा ! तारी साथे प्रीति करी. सगा संबंधियो साथे प्रीति ओछी करी ! मात्र तारुं ज स्मरण रह्या करे छे. तेम छतां पण हुं हेरान परेशान थर्ष गयो छुं.

अेक ढाजू तारी मनोहर मुद्रानुं दर्शन, तारा मुज उपर ङणकी रहेला प्रशांत भावोनुं दर्शन मने घणीवार अमृत समान लागे छे. तेथी हुं शांत-प्रशांत ढनी ढाँछे छुं. त्यारे लागे छे के तुं मारी भूण ज नञुक छे. ढस हमां ढाँछे तारुं मिलन थशे, मारा रोमरोममां आनंद उढारावा लागे छे.

ढीञ्च ढाजू अनादिकाणना रागना संस्कारथी पुद्गलो उपरनो राग क्यारेक मने भूण मुंढवी नांढे छे. तने छोडी मारुं चित्त ज्यारे परभावमां चाल्युं ढाय छे, परवस्तुओमां महालवा लागे छे त्यारे हे नाथ ! हुं भूण निराश थर्ष ढाँछे छुं. ते रागना कीचडमांथी ज्यारे ढहार आवुं छुं त्यारे हुं रीतसर तूटी ढाँछे छुं.

हे विश्वबंध ! तुं मारा रागना-मूर्छांना ङेरने नीतारी नांढ ! आ रागनुं ङेर तारी सतत स्मृतिमां पण अनुचित कार्यो करवे छे. हुं रोकी शक्तो नथी. आ केवी विडंढना छे ?

हींचकानी जेम मारुं मन क्षणमां संसारना सुणोमां डूणी ढाय छे तो क्षणमां तारा चरणे आवे छे. क्षणमां छोधी तो क्षणमां क्षमाशील ढनी ढाय छे. हे कृपाणु ! मारा आवा ड्युअल केरेकरथी तुं मने षींढ ढयाव !

माणसना शारीरिक सुण करतां मानसिक सुणनुं महत्त्व अनेक घणुं छे. मन के चित्त जे प्रसन्न नथी तो शरीरना सुणो कोर्ष विसातमां नथी. डॉ. र्णर्रायल लढे छे. मन अने चित्तने प्रसन्न करनार भौतिक साधनो के प्रवृत्तियो नहि परंतु धार्मिक अनुष्ठानो छे. अनेक संशोधनो पछी जणायुं छे के, रीलेक्सेसन अने रीकीअेशन अेटले आराम (हणवाश) अने विसामो हकीकतमां चित्तने लांढा काण सुथी शांत अने प्रसन्न ढनावी राढे छे अने आ ढन्ने चीजे मणे छे धार्मिक अनुष्ठानो अने धार्मिक विचारणाओथी.

मन धार्मिक अनुष्ठानोमां परोवायेवुं होय छे. त्यारे शरीरमां महत्त्वना अंतःश्रावोमां वृद्धि थाय छे. तेनाथी शरीरनुं अमुक प्रकारनुं आरोग्य वढे छे, जे चित्तने सपोर्ट करी वधारे रीलेक्सेसन अने रीकीअेशनमां ढेडे छे. तेनाथी शारीरिक रोगो, मानसिक शोक के अति आनंद आवता अटक छे.

भौतिक साधनो अने प्रवृत्तियो संबंध माणसनी ढुद्धि अने शरीर साथे छे ज्यारे धार्मिक साधनो अने धार्मिक प्रवृत्तियो संबंध माणसनी लागणी अने हृदयनी उर्भियो साथे छे, जे स्वयंना आत्मा साथे ढेडायेली छे. साया आंतरिक सुणनी प्राप्ति माटे धार्मिक अनुष्ठानो अने धार्मिक साधनो वांवार उपयोग हवे अनिवार्य छे. तमे समजे अने पाछा वणो तो सायु सुण तमारा अंतरमां ज छे.

हेमसूत्र

देव-गुरु प्रत्येनो विनय अने लक्ति विवेक पेढा करे. तेनाथी वैराग्य थाय तेनाथी विरति अने तेनी शुद्धि थतां वीतरागता प्रगटे छे, अंते सिद्धि.

सौजन्य : अ.सौ.सुष्माढेन शैलेषभाई मढेता

3

સૂરિપુરંદર ભગવાન હરિભદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજા ધર્મમાર્ગમાં પ્રવેશેલા ભવ્ય જીવો માટે યોગપૂર્વસેવાના કર્તવ્યો કહી રહ્યા છે. યોગસિદ્ધિના કર્તવ્યમાં તેઓશ્રીએ યોગના અધિકારી એવા ચારિત્રવાન્ આત્માઓમાં દેખાતા છ પ્રકારના લિંગો એટલે કે ગુણોની વાત કરી. આ જીવો આગળ વધતાં તત્ત્વમાર્ગની પ્રાપ્તિ કરી શકે છે. તે માટે ભાવનાઓનું ચિંતન કરવું. ચિંતન કરીને સૂવાની ટેવ પાડવી જોઈએ.

જો તમારે યોગમાર્ગે આગળ વધવું હોય તો તમે રોજ આટલી ભાવના તો ભાવવાનું નક્કી કરો. પછી જ સૂઈ જવાની ટેવ પાડો. રાત્રે ૧૨-૧૨-૧ વાગ્યા સુધી મોબાઈલ ઉપર દુનિયાભરની ક્લિપીંગો, વિડીયો, મેસેજ, વોટ્સઅપો જોયા પછી સૂઈ જવાથી તેવા જ ભાવો અંતરમાં રહેવાથી રાત્રિ બગાડી મૂકે છે. સૂવાની સાચી પદ્ધતિ તો એ છે.

તમે યોગી બનવા પ્રયત્ન કરો. રાત્રિભોજનના ત્યાગપૂર્વક સાંજે વાળુ કરી જરૂરી કાર્યો પતાવી, પ્રતિક્રમણ આદિ કરી, ગુરુ વિશ્રામણા કરી ઘરે આવ્યા બાદ ઉપર બતાવેલી ભાવના કરો. શિવમસ્તુની સ્તુતિ બોલી સર્વે જીવોને ખમાવી નિદ્રાધીન થાઓ. આ તો માત્ર નિર્દેશ કર્યો છે. ૧૨ ભાવનાઓ ઉપર ચિંતન કરીને સૂવાની ટેવ પાડો આ યોગમાર્ગ છે. ભાવનાઓ ધર્મપ્રવૃત્તિ કરતાં પણ સુપર પાવરવાળી છે, વધારે બળવાન છે, ભાવનાઓનું ચિંતન તત્ત્વપ્રાપ્તિમાં ખૂબ જ સહાયક થાય છે. તમારા અંતરને ભીનું કરે છે. કષાયો અને વિષયોના તોફાનોને શાંત કરે છે. ચિંતાઓના સમાધાન કરે છે. તપી ગયેલી ખોપડીને શાંત કરે છે. ભાવનાઓનું સતત રેગ્યુલર ચિંતન જીવને વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન કરી આત્મશુદ્ધિના સ્થાન પ્રાપ્ત કરાવે છે.

અહીં રાત્રે સૂતાં ચિંતન કરવાના કેટલાક પોઈન્ટ આપ્યા છે. મોબાઈલે તમારી મહામૂલી આવી ભાવનાઓના ચિંતન ઝૂંટવી લીધા છે. તમારો વધારાનો તમામ સમય મોબાઈલ બાઈ જાય છે. અતિરેક બધે જ વજર્ય છે. છોડવા જેવો છે. વધારે પડતું ઘી પણ ઝાડા કરી નાંખે છે. વધારે પડતી મીઠાઈઓ પણ ડાયાબિટીશ કરી નાંખે છે. તેમ વધારે પડતો મોબાઈલનો યુઝ તે મીસયુઝ છે. તેનાથી તમારું આત્મહિત કરવાનો ચાન્સ જીવનમાં ક્યારેય મળતો નથી. માટે જરા સોચો ! સૂતી વખતે માત્ર ૧ કલાક આ ભાવનાઓના ચિંતન

માટે આપો.

(૧) સંસારમાં સારભૂત કંઈ નથી. બધું જ નાશવંત છે. રૂપ યૌવન વગેરે આકાશમાં ઉઠતા વાદળોની જેમ ક્ષણમાં તો વિખરાઈ જાય છે. સ્નેહી વૈરી બને છે. દીકરા પણ દુશ્મન બને છે. હે જીવ ! તું આ બધા ઉપર શા માટે મોહ કરે છે ? મમત્ત્વ કરે છે ? તેનાથી તારા આત્માને જ નુકશાન કરે છે. (૨) આંખ, કાન આદિ પાંચેય ઈન્દ્રિયોના વિષયો ઝેર તુલ્ય છે. તેનાથી થતા રાગ-દ્વેષ તને ભવમાં ભટકાવી અનંતા જન્મ-મરણો કરાવે છે. તેં મોહના ચશ્મા પહેર્યાં છે માટે તને વિષયો સારા લાગે છે. હકીકતમાં વિષયોના ભોગવટાથી વિપાકો દારૂણ આવે છે. (૩) કર્મોનું ગણિત અકલ છે. સતીયોને પણ કર્મો છોડતાં નથી. સતી સીતાએ શું ગુનો કરેલો ? કે વનમાં જવું પડ્યું ? ચંદનબાલાને દાસી કેમ બનવું પડ્યું ? ચક્રવર્તીઓને પણ તે ઇમી નરકે લઈ જાય છે.

કર્મો ક્યારે જીવને પટકી નાંખે તે કહેવાય તેવું નથી. માટે પાપ છોડું ! (૪) સંયોગ છે ત્યાં વિયોગ અવશ્ય છે. ‘જાતસ્ય હી ધ્રુવો મૃત્યુઃ’ જન્મેલાનું મૃત્યુ નિશ્ચિત છે. જે મહેલોમાં રોજ નોબત વાગતી હતી ત્યાં અત્યારે કાગડા બેસે છે. જ્યાં સવારે વાજાંત્રોના સૂરો સંભળાતા હતા. ત્યાં સાંજે મરણીયાં સંભળાય છે.

અમેરિકાની લાસવેગાસની એક હોટલમાં મ્યુઝીક ફેસ્ટીવલ ચાલતો હતો. ૨૨૦૦૦ લોકો સંગીતના તાલે ઝૂલી રહ્યા હતા. અચાનક સ્ટ્રિક્ન નામના હત્યારાએ સામેની હોટલમાંથી મીનીટના ૮૦૦ ફાયરીંગ કરતી ગન ચલાવી અને શૂટાઉટમાં ધાણી ફૂટે તેમ સેંકડો લોકો મોતને ઘાટ ઉતર્યા ! જલસો બે સેકન્ડમાં રોકકડ અને ચીચીયારીઓથી ઊભરાઈ ગયો ! (૫) સંપત્તિઓ અસ્થિર છે. તમારી પાસે જે લક્ષ્મી આવે છે તે પૂર્વે કોઈના તાબામાં હતી, બીજાએ ભોગવેલ હતી. માટે સંપત્તિને વેશ્યા જેવી કહી છે. તેનો વિશ્વાસ કરવા જેવો નથી કે તેને ગળે વળગાડી ફરવા જેવું નથી. ક્યારેક સંપત્તિ જ પોતાના જ મોતનું કારણ બને છે. દુર્ગતિનું તે પ્રધાન કારણ છે.

જૈન-જૈનેતર અનેક શાસ્ત્રોમાં વિચારો અને ભાવનાઓને ઘણું મહત્ત્વ આપ્યું છે. તેમ મેડીકલ સાયન્સમાં પણ થોટ અને ફીલીંગ્સ અથવા સેન્ટીમેન્ટને પણ ખૂબ મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું છે. થોટ તે મનનો વિષય છે જ્યારે લાગણી-ફીલીંગ્સ તે

હૃદયનો (અંતરનો) વિષય છે. રાત્રે સૂતી વખતે ઉચ્ચ ભાવનાઓ ભાવવી જોઈએ.

સંપત્તિની વાત ચાલી રહી છે. શાસ્ત્રકારોએ સંપત્તિને જ સર્વ પાપનું મૂળ કહ્યું છે તે વ્યવહારથી છે. હકીકતમાં સંપત્તિનું મમત્વ, તેમાં આસક્તિ, મૂર્છા તે પાપનું મૂળ છે. સંપત્તિઓ તો જડ છે. તે ખરાબ કે સારી નથી. તેના ઉપરની મૂર્છા તે ખરાબ છે. સંપત્તિથી ધર્મ સારી રીતે કરી શકાય છે, ધર્મના સાધનો, તીર્થોનું નિર્માણ, તીર્થોનું રક્ષણ વગેરે ધન વિના થતું નથી. તેમ છતાં અન્યાય માર્ગે-પાપમાર્ગે આવતી સંપત્તિ કોઈપણ રીતે સારી નથી. વળી સંપત્તિનું બીજું કલંક તે અસ્થિર છે. ક્યાંય ટકતી નથી. તમારી પાસે આવેલી સંપત્તિ ગઈકાલે બીજાના તાબામાં હતી. બીજાએ ભોગવેલી સંપત્તિ તમારી પાસે આવે છે. આમ આવેલી સંપત્તિ અનેક માલિકો વડે ભોગવાયેલી છે. અસ્થિર છે. મોહ કરવાથી તે જ સંપત્તિ દુર્ગતિનું કારણ બને છે.

(પ) ચારેય ગતિમાં દુર્લભ મનુષ્યભવ મને મળી ગયો છે. હું ક્યાંથી આવ્યો છું તેની મને ખબર નથી. પરંતુ ભગવાન કહે છે તારે ક્યાં જવું છે ? કઈ ગતિમાં જવું છે તે મુજબ તું અહીં પુરુષાર્થ કરીને જઈ શકે છે. જો સદ્ગતિમાં જવું હોય તો યોગ માર્ગ પકડવો પડશે. ભગવાનની આજ્ઞારૂપી નાવમાં બેસી યોગાભ્યાસ કરવો પડશે અને એમ કરતાં કરતાં એકવાર યોગસિદ્ધિ થતાં ભવના કિનારે ઉતરી શકાશે. માટે હું આજથી જ મારી લાઈફનો બેસ્ટ યુઝ ચાલુ કરી દઉં ! આટલું વિચારી સૂઈ જાઓ ! આ પણ યોગધર્મ છે. આ ચિંતન તમને વૈરાગ્યમાર્ગે લઈ જશે. યોગની પ્રાપ્તિ કરાવી આપશે.

ત્યારબાદ આવશે યોગશુદ્ધિની વાત. યોગ એટલે મન-વચન-કાયાની પ્રવૃત્તિ ! તેમાં શુદ્ધિ તપાસવી. જો કે આ વાત દેશવિરતિધર અને સર્વવિરતિધર મહાત્માઓને લાગુ પડે છે. તેની નીચેના આત્માઓ જેમના જીવનમાં વ્રત-નિયમો નથી છતાં યોગમાર્ગમાં આગળ વધવા માંગે છે. તેઓને આ યોગશુદ્ધિ તથા યોગાભ્યાસ જાણવા જેવો છે. કારણ કે આ શુદ્ધિ વિના યોગમાર્ગમાં આગળ વધી શકાતું નથી. જાણશો તો કાલે કરવાનું મન થશે.

કાયાની જે પ્રવૃત્તિઓ છે. તેનાથી ક્યાંય પાપ ન થઈ જાય તેનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ. રસ્તા ઉપર જોઈને ચાલવું. તેનાથી બે લાભ (આમતો ઘણા લાભ છે.) એક તો કોઈ જીવ ના મરે અને બીજું પગમાં વાગે નહિ, પગથીયું ચૂકી ન જવાય, ખાડામાં પડી ન જવાય. એક ભાઈ પોસ્ટરો જોતા જોતા ચાલતા હતા. માર્ગમાં ગટરનું ઢાંકણું ખૂલ્યું હતું. સીધા જ અંદર ઉતરી ગયા ! જોવાથી પોતાનો પણ જીવ બચી જાય, સજ્જન માણસો હંમેશાં

નીચું જોઈને ચાલવાવાળા હોય છે. તમારે તો કોઈ જીવ મરી ન જાય તે દૃષ્ટિ રાખી જોઈને ચાલવાનું છે.

ત્યારપછી બેસતી વખતે પણ જોઈને બેસવું જોઈએ. જેમકે, ઘરમાં વડીલ નીચે બેઠા હોય તો તમારે ખૂર્શી ઉપર, સોફા, પલંગ કે ટેબલ ઉપર બેસવું ન જોઈએ ! તેનાથી વડીલનો અવિનય થાય. અરે ! વડીલની સમક્ષ પણ બેસવું નહિ. માતા-પિતા સોફા ઉપર બેઠા હોય તો તમારે નીચે જમીન ઉપર બેસી વાતચીત કરવી જોઈએ.

ઘણા દરવાજા વચ્ચે જ બેસી જાય ! આવતા-જતાને ગુસ્સો આવે તેવી રીતે બેસાય નહિ. ટૂંકમાં બેસતી વખતે કોઈ નાનકડા જીવની પણ હિંસા ન થાય તે માટે જોઈને બેસવું જોઈએ. બે વડીલો કે બે મિત્રો ખાનગીમાં વાત કરતા હોય તો રજા લીધા વિના પાસે જઈ બેસી ન જવાય. સભામાં બેસવાનું હોય કે ક્યાંક પ્રસંગમાં ગયા હોય ત્યારે પોતાના મોભા પ્રમાણે ઉચિત સ્થાને રજા લઈને બેસવું જોઈએ. ગમે ત્યાં ગમે ત્યારે જઈને બેસી ન જવાય.

યોગશુદ્ધિ-કાયાથી જે પ્રવૃત્તિ થાય છે તે નિષ્પાપ-નિરવદ્ય થાય તેવી કરવી તે કાયાથી યોગશુદ્ધિ છે. આપણી કાયાની પ્રવૃત્તિથી જીવની હિંસા ન થાય તેટલું જ નહિ પરંતુ કોઈને દુઃખ ન થાય, કોઈને ખોટું ન લાગે, કોઈને નડતર ન થાય તેમ વર્તવું જોઈએ. કાયાના ક્ષેત્રે આ વિનય, વિવેક, ઔચિત્ય જાળવવાના છે.

તે રીતે વચનપ્રવૃત્તિ એટલે કે, બોલવાની પદ્ધતિ પણ નિરવદ્ય એટલે કે પાપ થાય. કોઈને નુકશાન થાય એવી ન હોવી જોઈએ. સારી ભાષાથી મૈત્રી બંધાય છે. આકરી ભાષાથી દુશ્મની ! જીભ ધારે તો પ્રેમકરી શકે ધારે તો વૈર બંધાવે છે. માટે જીભને નિયંત્રણ કરવું જોઈએ. પ્રભુએ હંમેશાં સાધકોએ તો ખાસ હિત-મિત અને પથ ભાષા બોલવી જોઈએ જ. એવું કહ્યું છે. તેનાથી જીવનમાં ઘણા લાભ થાય છે. ઠહા-મશ્કરીથી ક્યારેક યુદ્ધો ફાટી નીકળ્યાના દાખલા છે. તેમ કઠોરભાષા, કડક, ટોન્ટની ભાષા, દ્વિઅર્થીભાષા વગેરે યોગમાર્ગમાં ઉચિત ભાષાઓ નથી. તમારે જીવનમાં યોગ લાવવો હોય, આવ્યો હોય અને શુદ્ધિ કરવી હોય તો વચન-ભાષા ઉપર નિયંત્રણ કરવું જ પડે આ પણ સાધના છે.

મનની શુદ્ધિથી પણ યોગશુદ્ધિ થાય છે. આ વિષય ખૂબ ગહન છે. મન ધારે તો મોક્ષે લઈ જાય અને ધારે તો સાતમી નરકે લઈ જાય !

પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્ષિએ મન દ્વારા જ યુદ્ધ કરી સાતમી નરકના દળિયા બાંધ્યા અને ઉપયોગ આવતાં કે, “હું તો સાધુ

અનુસંધાન પાના નં. ૯ ઉપર

પ્રિય અક્ષય !

જોગ ધર્મલાભ. આગળ લખેલ પત્ર મળ્યો હશે. લોકો ભવિષ્યની ચિંતા કરી કરી અડધા થઈ જાય છે. વર્તમાનમાં કોઈ જીવવા તૈયાર નથી. મેં તને એક બાપ અને બે દીકરાની વાત કરી હતી. તેમ એક સરદારજીની વાત પણ સાંભળ !

એકવાર એક સરદારજી ૨૧મા માળેથી પટકાયા. ૧૧મા માળે એક યુવાન બારીમાંથી મોઢું કાઢી જોઈ રહ્યો હતો. તેને એકી શ્વાસે પડતા સરદારજીને પૂછી નાંખ્યું કે, સરદારજી ! ક્યા હાલ હૈં ? ગીર રહે હો ?

પડતાં પડતાં પણ સરદારજીએ મલકતાં મલકતાં જવાબ આપ્યો. ભૈયા ! અબતક તો સબકુછ ઠીક હૈ ! અક્ષય ! પડ્યા પછી તો આ સરદારજીના હાડકાં જરૂર ભાગી જવાના છે. પણ જ્યાં સુધી પડ્યા નથી અને હાડકાં ભાંગ્યા નથી ત્યાં સુધી સ્વસ્થ રહેવામાં શું વાંધો છે ? ક્ષણવાર પછી તો જે થવાનું છે તે થઈને જ રહેવાનું તેની અત્યારે ચિંતા કરો કે ન કરો !

અક્ષય ! આ વર્ષની ઉગતી નવલી ઉઘાએ મારી તને આટલી ભલામણ છે કે, વર્તમાન ક્ષણને તું સારી રીતે સંભાળી લે ! ભવિષ્યના વિચારોને બંધ કર. પ્રાપ્ત થયેલી ક્ષણોને આનંદ, ઉત્સાહ, સ્વસ્થતા અને સમાધિથી ભરી દે ! ખાલી ખોટા લાંબા વિચારો કરીને ચિત્તને શું કામ થકવી નાંખે છે ? જો તું માત્ર એક વર્તમાન ક્ષણને સારી રીતે સંભાળી લેતાં શીખી જઈશ તો પછી ક્ષણોના સરવાળાથી બનતા દિવસ, માસ અને વર્ષ પણ સુધર્યા વિના નહિ રહે. જરૂર છે માત્ર પ્રાપ્ત ક્ષણને સુધારી લેવાની ! આવતી કાલના ખોટાં ડોકીયાં અને ડફોળીયાં મારવાનું બંધ કરી દેવાની ! આજની વાત આજે, કાલની વાત કાલે !

અમદાવાદથી મુંબઈ આવવા ટ્રેનમાં બેઠેલો પ્રવાસી સુરત, નવસારી અને ભીલાડ સ્ટેશનો પસાર કર્યા બાદ મુંબઈ પહોંચવા ઉતાવળો થાય છે અને ટ્રેનના છેલ્લા ડબ્બાથી આગળના ડબ્બા સુધી દોડવાનું શરૂ કરી દે છે. તેથી કંઈ મુંબઈ વહેલું આવી જતું નથી. એ એના ટાઈમે જ આવશે. દોડવાની જરૂર નથી. ઉતાવળ કરવાનો કોઈ અર્થ નથી. શાંતિથી સીટ ઉપર બેસવું જરૂરી છે. સ્ટેશન આવશે બેલ વાગશે, ટ્રેન ઊભી રહેશે ત્યારે નિરાંતે ઉતરી શકાશે.

અક્ષય ! આપણે આજમાં રહીએ, કાલમાં દોડવાની ઉતાવળ ન કરીએ. કાલ આવશે ત્યારે કાલની વાત આજે તો માત્ર આજની જ વાત ! ના, ના, આજે પણ માત્ર અત્યારની જ

વાત કરીએ. વર્તમાનને જ સાધીએ, ભૂતકાળને ભૂલી જઈએ અને ભવિષ્યની ભૂતાવળોને ભગાડી મૂકીએ ! ભૂત અને ભાવિના વિકલ્પો નીકળી જશે તો મન એકદમ ખાલી થઈ જશે. બધો ભાર ઉતરી જશે. મન હળવું ફુલ બની જશે. જેના મનમાં આવી સ્વસ્થતા, પ્રસન્નતા અને સમાધિ-મગ્નતા, સર્વક્ષણે ટકી રહે છે તેના માટે પ્રતિક્ષણ દિવાળી છે. પ્રતિક્ષણ નૂતન વર્ષાભિનંદન છે.

ટ્રેનમાં મુસાફરી કરનાર એક ઉતારું મુંબઈ સેન્ટ્રલથી બેઠા પછી દરેક સ્ટેશને ઉતરીને આગલા સ્ટેશનની ટીકીટ કઢાવતો. બાજુવાળા ઉતારુંને સમજાયું નહીં. તેણે પૂછ્યું, તમારે ક્યાં જવું છે ? ઉતારું એ કહ્યું મારે અમદાવાદ જવાનું છે ! તો પછી સીધી અમદાવાદની જ ટીકીટ કેમ લેતા નથી ? ઉતારું એ વિજ્ઞાન સમજાવ્યું કે, ભાઈ જુઓ, જીવનનો કોઈ ભરોસો નથી ! હું અમદાવાદની ટીકીટ કઢાવું ને કદાચ આગળના જ સ્ટેશને મારું મૃત્યુ થઈ જાય તો આગળની ટીકીટના પૈસા વ્યર્થ જાય ! વળી ગાડી પણ જ્યાં ઊભી રહે છે ત્યાં સુધીમાં તો હું ટીકીટ કઢાવી લઉં છું એમાં શું કામ પ્રમાદ કરવો ?

પૂણિયા શ્રાવકનું પણ આ જ વિજ્ઞાન હતું. વર્તમાનમાં જ જીવવાનું. ભવિષ્ય માટે કોઈ પ્લાન નહીં કરવાનો ! કારણ ભવિષ્ય કોને ખબર છે ? પૂણિયો શ્રાવક એક દિવસ ચાલે તેટલું જ કમાતો. બીજા દિવસે પાછું કમાઈ લેતો ! કારણ જો બીજા દિવસે મૃત્યુ થાય તો કમાવા માટે કરેલા પાપનું શું ? વળી તે કમાવા માટે લાગેલા સમય-શ્રમ વગેરે તમામ નિરર્થક જાય. વધારે કમાવામાં સમય અને શક્તિ બગાડું એના કરતાં સામાયિક કરવામાં અને સાધર્મિક ભક્તિ કરવામાં સમય ન આપું ? કે જેથી મને પરભવનું પુણ્ય મળે !

અક્ષય ! એટલે કહું છું તું નવા વર્ષમાં નવો સંકલ્પ કરી આગળ વધજે. પૂજ્ય આચાર્ય સૂત્રમાં લખ્યું છે, 'ચ્ચાં જાણંતિ પંડિયા' જે ક્ષણને જાણે છે તે પંડિત છે એટલે કે મળેલી વર્તમાન ક્ષણમાં સારું જીવી જાય છે તે પંડિત છે અને જેઓ મળેલી ક્ષણમાં માત્ર ભૂતકાળનો અને ભવિષ્યનો જ વિચાર કરી મળેલી ક્ષણને જવા દે છે તે પંડિત નથી. તું પંડિત બનજે ! અક્ષય ! લોકોમાં કહેવાય છે કે, લક્ષ્મી ચાંલ્લો કરવા આવી હોય ત્યારે મોઢું ધોવા ન જવાય ! મળેલી ક્ષણમાં જે ધર્મ કરવાનો છે કે જે સારું કાર્ય કરવાનું છે તે છોડી પછી કરીશ એવો વિચાર લક્ષ્મીને જાકારો આપવા રૂપ છે. તારી પ્રત્યેક ક્ષણ સમાધિ ભરપૂર બની રહો એવા અંતરના આશિષ પાઠવી પત્ર પૂર્ણ કરું છું.

ગણધર ભગવંતો મન્નહ જિણાણની સજ્જાય દ્વારા નિત્ય દાન કરવાની પ્રેરણા કરે છે. મોક્ષમાર્ગમાં આગળ વધવા દાનધર્મ તે મહત્વનું કર્તવ્ય છે. દાનધર્મને સમજવો જોઈએ. શાસ્ત્રકારોએ દાનની જે વ્યાખ્યા કરી છે તેવા પ્રકારનું દાન તે ધર્મ બને છે. હા! અવિધિ પૂર્વકનું દાન પણ અધર્મ બની શકે છે. અહીં 'દાન' શબ્દથી દાનધર્મ લેવાનો છે.

ભગવાન કહે છે, મોક્ષ માટે ધર્મ કરવો જોઈએ! પ્રભુએ કેવલજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી સહુપ્રથમ ચાર પ્રકારના ધર્મો મોક્ષ માટે દરેકે કરવા જેવા છે તેવી દેશના કરી. આ ચાર પ્રકાર છે, દાન-શીલ-તપ અને ભાવ તમારા કર્તવ્યોમાં આ ચારેય ધર્મોનો સમાવેશ કર્યો છે.

કલિકાલ સર્વજ્ઞ ભગવંત પૂ. હેમચંદ્રાચાર્યજી પ્રભુની સ્તુતિ કરતાં કહે છે, હે પ્રભુ! આપે આ ચાર ધર્મોને એક સાથે કહેવા સમોવસરણમાં ચારે દિશામાં ચાર મુખ જાણે કર્યા છે. આપે ચારે મુખે દેશના આપી જગતના જીવોને ધર્મ આપ્યો!

આ ચારે પ્રકારના ધર્મો એક સરખા મહત્વના હોવા છતાં પ્રભુએ દાનધર્મની પ્રધાનતા કહી છે. દાનધર્મ જીવમાં પ્રથમ આવે છે. અચરમાવર્ત કાળમાં કોઈ પ્રકારનો ધર્મ નથી. ત્યાં બીજાને આપવાની તો વાત જ નથી પરંતુ બીજાનું પડાવી લેવાની વાત છે. જીવ ભાગ્યયોગે ચરમાવર્તકાળમાં દાખલ થાય ત્યારે આત્મા ઉપર અનાદિકાળથી સહજ રૂપે જામેલો ઘણો મેલ ઓછો થાય ત્યારે, એટલે કે કંઈક આત્મશુદ્ધિ થવાના કારણે જીવને બીજા જીવને મદદ કરવાનું મન થાય છે. આ દાન છે. દાન જ્યારે ધર્મ બને ત્યારે દાનધર્મથી જીવના ધાર્મિક જીવનની શરૂઆત થાય છે.

ચારેય ધર્મો મહામંગલરૂપ છે. એટલે દાનધર્મ પણ મહામંગલરૂપ છે. આવો ધર્મ માત્ર માનવગતિમાં શક્ય બને છે. તિર્યચગતિમાં આ ધર્મ સંભવે ખરો? હાથી-ઘોડા બિલાડા-કૂતરા બિચારા કોને દાન કરવાના? વળી નરકગતિમાં પરમાધામી નારકોને ૨૪ કલાક મેથીપાકનું દાન કરે છે. નારકોને ક્ષણવાર પણ દુઃખમુક્તિનું સુખ નથી. પછી દાન કરવાની વાત જ ક્યાં આવે છે? તેમ દેવગતિમાં પણ પ્રાયઃ દાનધર્મ નથી કારણ ત્યાં કોઈ ભિખારીનું અસ્તિત્વ નથી કે અનુકંપા થાય, કોઈ સાધુ સંન્યાસી નથી કે પાત્ર-સુપાત્ર દાન થાય! રહી માત્ર માનવગતિ ત્યાં માનવો એકબીજાને સહાય થવા રૂપ ધર્મ આદરી શકે છે. માટે માનવભવમાં જ દાનધર્મની

આરાધના કરી મોક્ષમાર્ગની આરાધના થઈ શકે છે.

શાસ્ત્રો કહે છે દાન પૃથ્વીની શોભા છે. માટે દાતાનું સર્વત્ર સન્માન થાય છે. અહીં દાનનો અર્થ શુભદાન લેવું એટલે લોકમાં પણ દાનધર્મની મુખ્યતા છે. જેમ ગાય ગમે તેવી લક્ષણવાળી હોય છતાં દૂધ ન આપતી હોય તો તેની કોઈ કિંમત નથી તેમ ગમે તેવો મોટો રાજા પણ દાનધર્મથી રહિત હોય તો શોભતો નથી. દાન કોને આનંદ આપતો નથી? માટે દરેકે યથાશક્તિ દાન કરવું જોઈએ.

ગૌરવની વાત તો એ છે કે દાન કરનાર વ્યક્તિના હાથ ઉપર હોય છે જ્યારે લેનારના હાથ નીચે હોય છે. ચંદનબાલાએ પ્રભુને અડદના બાકુળાનું દાન કર્યું. દાન લેનાર સાક્ષાત્ પરમાત્મા મહાવીરદેવ હતા. પેલી દાસી અને સામે ભગવાન છતાં ચંદનબાલાના હાથ ઉપર હતા પ્રભુના નીચે!

આ અવસર્પિણી કાળમાં આ પૃથ્વી ઉપર આહારનું પ્રથમદાન કરનાર શ્રેયાંસકુમાર હતા. દાનનું દ્રવ્ય હતું શેરડીનો રસ! અને દાન લેનાર હતા ૪૦૦ દિવસના ઉપવાસી પ્રથમતીર્થંકર પરમાત્મા ઋષભદેવ. શ્રેયાંસકુમાર તેઓશ્રીના પૌત્ર હતા.

દાનધર્મમાં જે માણસ આસક્ત છે, દાન આપવાની જેની સુંદર પરિણતિ છે તેવા જીવો બાકીના ૩ ધર્મો શીલ-તપ-ભાવને પણ સેવ્યો જ સમજવો. કારણ બાકીના ૩ ધર્મો દાનધર્મથી સુરક્ષિત છે. ભગવાને ખુદે ગૃહસ્થપણામાં દીક્ષાપૂર્વે વર્ષદાન કર્યું. દરરોજ ૧ કરોડ અને આઠ લાખ સોના મહોરનું દાન કરતા. એક વર્ષમાં ૩૮૮ કરોડ ૮૦ લાખ સોના મહોરનું દાન કર્યું.

દઈ દાન સંવત્સર લગી દારિદ્રય જગતનું સંહર્યું, ને જગત ગુરુ તે વિશ્વનું સામ્રાજ્ય પળમાં પરહર્યું!

તીર્થંકર પરમાત્માઓ દ્વારા અપાતા દાનમાં એક એવી અજબની વિશેષતા હોય છે કે દાન લેનારનું દારિદ્રય ચાલ્યું જાય! કેવી રીતે? તો કે, તેમના એવા પ્રભાવથી દાન લેવા આવનાર જીવને હવે પછી માંગવાનું મન ન થાય, સંતોષ નામનો ગુણ દાનની સાથે લઈને જાય! વસ્તુની ઓછાશ તે દ્રવ્ય દારિદ્રય છે જ્યારે અસંતોષ તે ભાવ દારિદ્રય છે. જે લોકોના પટારા ભરેલા હોવા છતાં હજુ ભર્યા જ કરે છે. માંગ્યા જ કરે છે, વળી કોઈ માંગવા આવે તો આપવાની ઈચ્છા ય કરતા નથી. તેવા જીવો ભાવદરિદ્રી છે. તેમનું દારિદ્રય કોણ નાશ કરે? પરિગ્રહના પાપ કરી અંતે મરી ઉંદર અને સાપના ભવમાં ફેંકાઈ જાય છે.

ક્યાંક ધનના નિધાન હોય તેવી જગ્યાએ જન્મી નિધાનની રક્ષા કરી જીવન પૂરું કરે છે.

ભગવાને દાન આપી દાન લેનાર જીવની હંમેશની માંગ ખતમ કરી નાંખી હતી અને બદલામાં આખા વિશ્વનું સામ્રાજ્ય ખરીદી લીધું હતું. પ્રભુ દાન કરી સાધુ બન્યા ત્યારે પણ બ્રાહ્મણને પોતાનું અર્ધું રહેલું દેવદુષ્ય (વસ્ત્ર) આપી તેનીય ડીમાન્ડ ખતમ કરી હતી. ત્યારબાદ કેવલી બન્યા બાદ પણ જીવોને ઉપદેશનું દાન કરી કેટલાય જીવોને સાક્ષાત્ તાર્યા અને અસંખ્ય જીવોને પરંપરાએ તરી જવાનો માર્ગ બતાવી મહાઉપકાર કર્યો.

સિદ્ધ બન્યા ત્યારે પણ એક જીવને અવ્યવહાર રાશીમાંથી વ્યવહાર રાશીમાં પ્રવેશ માટે પોતાનો પાસપોર્ટ આપી અનાદિ નિગોદમાંથી કાઢી ઉદ્ધાર કર્યો અને હજુય જેઓ પ્રભુના નામ-સ્થાપનાની આરાધના કરે છે તે જીવો ભવ પરંપરામાંથી મુક્ત થવાનું સૌભાગ્ય મેળવે છે. એટલે ખુદ પ્રભુએ અથથી ઈતિ સુધી દાનધર્મ કર્યો છે.

દાન-શીલ-તપ અને ભાવધર્મમાં છેલ્લા ૩ ધર્મો આચરનારને લાભ કરે છે. જ્યારે દાનધર્મ કરનાર ખુદને તો લાભ થાય છે જ્યારે લેનાર-ગ્રાહકને પણ લાભ થાય છે. માટે દાનધર્મ બીજા ત્રણે કરતાં વિશેષ અને પ્રથમ કહ્યો છે.

વળી શીલ વગેરે ધર્મો દરેક જીવો આચરી શક્તા નથી. વિશેષ પાંચ જીવો, યોગ્ય સામર્થ્યવાળા જીવો જ શીલ વગેરે ધર્મ પાળી શકે છે. તપ કરવો કંઈ સહેલો નથી. તે બધા કરી શક્તા નથી. કેમકે તપમાં શરીર સુખ, દેહનું મમત્વ, સ્વાદનો ત્યાગ કરવો પડે છે. તે જીવને ગમતું નથી પરંતુ દાનધર્મ બધા જ ઓછોવત્તો કરી શકે છે. થોડામાંથી પણ થોડું આપીને પણ દાનધર્મ કરી શકાય છે. ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી આપીને પણ દાન કરવાનું કહ્યું છે. પરંતુ દાન વિનાનો દિવસ વાંઝીયો કહ્યો છે. છેવટે અનુકંપા દાન - કૂતરાને રોટલો, કબૂતરને જુવાર આપીને પણ દાનના સંસ્કારો જીવતા રાખવાનું કર્તવ્ય છે. તમે પણ કરો અને તમારી નવી પેઢીને પણ શિખવાડો. દાનધર્મની પરંપરા જાળવી રાખવી તે જ માનવતા છે. બાકી પશુતા છે.

ભાવધર્મ તે બધાથી અઘરો છે. અંતરના ઉંચા પરિણામવિના સારાભાવ-શુભભાવો જીવને આવતા નથી. તે કોઈની સારા કાર્યની અનુમોદના પણ કરી શક્તો નથી. અનુમોદનાનો કોઈ ચાર્જ નથી. પરંતુ અહંકાર, ઈર્ષા આદિના કારણે અનુમોદના કરતાં તેની જીભ અને મન ઉપર તાળાં લાગી જાય છે. ઉપરના ૩ ધર્મ વારંવાર અને ખરા દિલથી કર્યા પછી આ ભાવધર્મ આવે છે.

દાનધર્મથી આપણી કલ્યાણની પરંપરા ચાલુ થાય છે અને

ત્યાર પછીના શીલ વગેરે ધર્મના આચરણથી કલ્યાણની પરંપરા ઉત્તરોત્તર વધતી જાય છે.

દાનધર્મનું સ્વરૂપ, તેના પ્રકારો, તેનું ફળ, ન કરવાના નુકશાનો વગેરેનું વિસ્તૃત તથા સામાન્ય વિવરણ કરતા જૈનાચાર્યોના અનેક ગ્રંથો મળે છે. એકલા દાન ધર્મ ઉપર લખાયેલ ૨૫થી વધારે સુંદર કૃતિઓ મળે છે. જેમાં દાનધર્મ વિશે સંવેદનાત્મક તથા તાત્વિક માહિતીઓ મળે છે. આપણે અહીં દાનના વિષયમાં સામાન્યથી કર્તવ્યને સ્પષ્ટ કરવા કેટલાક ગ્રંથના આધારે મુખ્ય મુખ્ય દાનને જોઈશું.

૧૧મી સદીમાં લખાયેલ 'દાનાદિપ્રકરણ' નામના ગ્રંથમાં પૂ.દ્રોણાચાર્યજીના સમર્થ શિષ્ય જેઓએ રાજા ભોજની સભામાં વાદ જીત્યો હતો એવા પૂ.આ.સૂરાચાર્યે દાનના ૩ પ્રકારોનું વિવેચન કર્યું છે. તેમાં (૧) જ્ઞાનદાન (૨) અભયદાન અને (૩) અન્નદાન. ત્રીજામાં બીજા પણ ત્રણ પ્રકારો પાડી દાનધર્મની વાત કરી છે.

'દાનોપદેશમાલા' ૧૧મી સદીમાં લખાયેલો ગ્રંથ છે. તેના કર્તા પૂ.આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિજીએ દાનના પાંચ પ્રકારો પાડ્યા છે. અને પાંચેય ઉપર દૃષ્ટાંતો સહિત વિવેચન કર્યું છે પાંચ પ્રકારો. (૧) સુપાત્રદાન (૨) ઉચિતદાન (૩) અનુકંપાદાન (૪) અભયદાન (૫) જ્ઞાનદાન છે. સુપાત્ર તરીકે જૈન સાધુ - જૈન શ્રાવકો અને સમકિતી જીવો લીધા છે. જૈન સાધુઓને આઠ પ્રકારના અપાતા દાનની વાત આ ગ્રંથમાં કરી છે.

૧૫મી (૧૪૯૯) સદીમાં પૂ.ચારિત્રવિજયગણિ મહારાજાએ રચેલા 'દાનપ્રદીપ' ગ્રંથમાં ત્રણ પ્રકારે દાનધર્મ કહ્યો છે. (૧) જ્ઞાનદાન (૨) અભયદાન (૩) ઉપચંભદાન. ત્રીજા દાનના અંતર્ગત જૈનસાધુઓને સુપાત્રદાન કરી દયાદાન, ઉચિતદાન, કીર્તિદાન વગેરેની વાત આ ગ્રંથમાં કરી છે.

તેઓશ્રી લખે છે. દાન જેવા પાત્રને અપાય છે તેવા પ્રકારનું બને છે. એટલે તે અનેક પ્રકારનું પણ કહી શકાય છે. જેમકે, સુપાત્રને અપાયેલું દાન દાતાને ધર્મનું કારણ બને છે. મિત્રને અપાયેલું દાન દાતા સાથે પ્રીતિ વધારનારું થાય છે. રાજાને અપાયેલું દાન દાતાનું સન્માન કરનાર થાય છે. શત્રુને અપાયેલું દાન દાતા સાથેનું વૈરનો નાશ કરે છે. નોકરને અપાયેલું દાન દાતા પ્રત્યેની ભક્તિ વધારે છે. બંદીવાનોને (ભાટ-ચારણોને) અપાયેલું દાન દાતાના યશની વૃદ્ધિ કરે છે.

૩૫૦ વર્ષ પૂર્વે થયેલા મહોપાધ્યાયજી યશોવિજયજી મહારાજાએ બત્રીસ બત્રીશીની રચના કરી છે. લઘુ હરિભદ્રસૂરિ કહી શકાય તેવા આ મહાપુરુષે શ્રુતસાગરમાં વર્ષો સુધી અવગહના કરી અને શ્રુતરત્નો જૈન સમાજને અર્પણ કર્યા છે. તમામ વિષયોમાં ઊંડુ અને નિશ્ચયાત્મક જ્ઞાન ધરાવતા આ

મહાપુરુષ જૈનવાડગમયમાં અત્યારે અગ્રક્રમે છે.

તેઓશ્રીએ રચેલી દાનબત્રીશીમાં બે પ્રકારના દાન કહ્યા છે. (૧) અનુકંપાદાન (૨) સુપાત્રદાન. આ બન્ને દાન દ્રવ્યભાવથી, વ્યવહાર નિશ્ચયથી તથા ન્યાયપૂર્વક દાનના સ્વરૂપને ખૂબ જ સ્પષ્ટ કર્યું છે. દાન કરવાના લાભ અને પ્રસંગે દાન ન કરો તો કેટલું નુકશાન શાસનને થાય છે તેનું દાખલા દલીલ સાથે સમજાવ્યું છે.

સાંભળેલું છે કે, હીટલર પૂર્વ અવસ્થામાં ગરીબ છોકરો હતો. એકવાર ખૂબ જ ઠંડીમાં થરથરતો કોઈ યહૂદીની દુકાને ફાટેલો-તૂટેલો પણ પહેરવા કોટ માંગવા ગયો. યહૂદી પોતાની દુકાન ખોલી રહ્યો હતો. ત્યાં જ માંગવા ઊભેલા ગરીબ છોકરાને જોયો. હીટલર પોતે આવી ભીષણ ઠંડીમાં ગરીબ હોવાથી ઓઢવા માટે કંઈક વસ્ત્ર મેળવવા આવ્યો છે. કોઈક ફાટેલો-તૂટેલો વેસ્ટેજ પણ કોટનું દાન કરવા આજીજી કરવા લાગ્યો. પેલા યહૂદીએ પ્રસંગ જોયા વિના, ઔચિત્ય ચૂકી ગયો અને દુઃખી ગરીબ છોકરાને સહાનુભૂતિ આપવાને બદલે જાણે પોતાને અપશુકન થયા હોય તેમ ધમકાવા લાગ્યો અને ગુસ્સે થઈ હીટલરને ડરાવા લાગ્યો.

છોકરો કોઈ અપરાધ વિના પોતાના ઉપર ગુસ્સે થયેલા યહૂદીને જોઈ ત્યાં જ ઊભો રહ્યો વિચાર કરવા લાગ્યો. પેલાએ વધારે ગુસ્સે થઈ ઊભા રહેલા છોકરાને ધક્કા મારી દુકાનના પેસેજથી બહાર ધકેલી દીધો. બિચારો ગરીબ છોકરો રોડ ઉપર ગબડી પડ્યો. અત્યારે નિઃસહાય હોવા છતાં અંદર ભયંકર કાળ ચડ્યો. પણ શું કરે? દાંત કચકચાવી મનોમન બોલવા લાગ્યો કે મારી શક્તિ આવશે ત્યારે યહૂદી જાતિનું નિકંદન કાઢી નાંખીશ! યહૂદી સામે વેરની નજરે જોતો જોતો ચાલ્યો ગયો.

આ બનાવ પછી હીટલરના નસીબનું પાંદડું ફર્યું. ઘણા વર્ષો વીત્યા છતાં પેલી ઘટના તેના સબકોન્શીયસ મનમાં તાજી જ પડી હતી. જ્યારે હીટલર સરમુખત્યાર બન્યો ત્યારબાદ યહૂદીઓને વીણી વીણીને માર્યા છે. ગેસ ચેમ્બરો બનાવી સેંકડો હજારો યહૂદીઓને પૂરી ગુંગળાવી મારી નાંખ્યા છે.

એક યહૂદીએ દાન ન કર્યું તેનું પરિણામ આખી યહૂદી જાતિને ભોગવવું પડ્યું છે. માટે ક્યાંય દાનનું ઔચિત્ય ચૂકવા જેવું નથી. દુશ્મનને પણ દાનનો પ્રસંગ આવે ત્યારે જોયા કરવાના બદલે દાન માટે વિવેક પૂર્વક કૂદી પડવું તે લાભમાં થઈ શકે છે.

હવે દાનના જે જે પ્રકારો છે તે પ્રકારો સંક્ષેપથી વિચારશું. પહેલાં અનુકંપાદાનનું સ્વરૂપ અને તેના પ્રકાર તેનાથી થતા લાભ વગેરે વિચારશું.

છું. મારાથી આવું વિચારાય !” દુષ્ટ વિચારોથી પાછા ફર્યા. અપાર પછતાવો પછી શુભચિંતન આવ્યું તો મનના સહારે કેવળજ્ઞાન પામ્યા.

તમે માત્ર આટલું તો કરી શકો છો કે મનમાં કોઈ દુષ્ટ વિચાર આવવા ન દેવો. આવે તો તેને તરત જ શુભચિંતનના બળથી ભગાડી દેવો. આમ કરવાથી પણ મનશુદ્ધિ થશે. યાદ રાખો કે મનશુદ્ધિ વિના તમામ સાધનાઓ, તમામ ધર્મક્રિયાઓ નિશ્ચિત ફળને આપતી નથી. વ્યવહારથી ધર્મ કર્યો કહેવાય છે. તેનાથી પુણ્યબંધ વગેરે લાભ જરૂર થાય છે. પરંતુ ઉચ્ચ સાધનાના પંથે મનશુદ્ધિ વિના જવું શક્ય નથી.

મનશુદ્ધિવાળા સાધકને ધર્મક્રિયાઓ કે સંયમનું પાલન આત્મપ્રાપ્તિ કરી આપે છે. માટે દરેકે મનશુદ્ધિ માટે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. મનને અશુભથી અટકાવવા નિરંતર શુભમાં જોડતા રહેવું જોઈએ.

સંસારમાં છો તેથી ખોટું જ વિચારવું તેવું કોણે કહ્યું? સંસારમાં રહીને પણ સકલ જીવો માટે સારું જ વિચારવાનું છે. શત્રુને પણ પ્રેમ કરવાની વાત છે. તમે તમારા સ્વજનોને પણ જો પ્રેમ નથી કરી શકતા. તો તમારા મનની તે ઘણી મલિનતા છે તે સુધારો. ઈર્ષ્યો, અહંકાર, ઈર્ષ્યા, અસુયા વગેરે મનના ભયંકર રોગો છે તેનાથી દુર્ગતિ સિવાય કોઈ ફળ મળતું નથી. આ ‘ક્રિયડ’ મનમાંથી બને તેટલો કાઢી મનની સફાઈ કરવાની શરૂ કરો. આ પણ સાધના છે. યોગ લાવવાનો માર્ગ છે. મનના સહારે જ સંસારથી તરી શકાશે. કાયા અને વચનથી તો ધર્મ કરી કરીને કેટલો કરશો? મન પાસે ધર્મ કરવાનું પ્રયંડ બળ છે. તેને સ્વચ્છ બનાવવું.

યોગમાર્ગે આગળ વધવું એટલે તમે જે ભૂમિકાએ બેઠા છો ત્યાંથી આગળની ઊંચી ભૂમિકાએ જવાનો પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ. જેમ કે જીવદયા, દાન, અનુકંપા આદિ ધર્મો કરો છો. તો હવે તેનાથી ઉપરના ધર્મો જેવા કે સામાયિક, ચોવિહાર, નવકારાશી, પ્રભુપૂજા આદિ ધર્મો કરવા. તે કરી રહ્યા છો તો તેનાથી ઉપરના ધર્મો પર્વ તિથિએ પૌષધ, નાના મોટા તપો, સાધુ વૈયાવચ્ચ આદિ લોકોત્તર ધર્મોનું આચરણ મુખ્ય બનાવવું. તેથીય આગળ જીવનમાં ૧૨ વ્રતો લઈ પાલન કરવું. છ આવશ્યકો નિત્ય કરવાં, જ્ઞાનાભ્યાસ વગેરેથી જીવનને ઉજવલ બનાવવું. તેથીય આગળ સંસાર પ્રત્યે ઉદ્વેગ પામી, ભવસ્વરૂપનું ચિંતન કરતાં મમત્વનો ત્યાગ કરવા પૂર્વક સર્વવિરતિ સુધી પહોંચવા પ્રયત્ન કરવો. આ બધા સ્ટેપ યોગશુદ્ધિના છે. હજુ આગળ સાંભળો.

(ક્રમશઃ)

યુવાહૃદયસમ્રાટ્ પૂ.આ.શ્રી હેમચરણસૂરીશ્વરજી મહારાજ પ્રેરિત જૈન એલર્ટ ગ્રુપ ઓફ ઈન્ડિયાનું ક્ષમાપના મિલન અમદાવાદ-વાસણા શ્રીસંઘમાં પ્રવચનકાર પૂ.પંન્યાસશ્રી હૃદયચરણ વિ.મ.ની પાવનનિશ્રામાં સંપન્ન થયું હતું. સાથે દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે પર્યુષણ મહાપર્વની આરાધના કરાવવા ગયેલા તથા તપસ્યા કરનાર યુવાનોના બહુમાનનો કાર્યક્રમ પણ રાખવામાં આવ્યો હતો.

રવિવાર, તા.૨૬-૯-૨૧ના રોજ વાસણાશ્રી સંઘમાં ઉપાશ્રયે સવારે ૯-૧૫ કલાકે ૧૫૦ જેટલા યુવાનો અનેક સેન્ટરોમાંથી આવી પહોંચ્યા હતા.

પૂ.પંન્યાસશ્રીનું માંગલિક થયા બાદ એલર્ટ શ્રી અમીશભાઈએ મિલનની ભૂમિકા કરી હતી. સંઘના પ્રમુખ શ્રી શ્રીપાળભાઈએ આવનાર યુવાનોને આવકાર આપ્યો હતો. યુવાનોની સમુદાયના ભેદભાવ વિનાની સંઘસેવાને બિરદાવી હતી.

ત્યારબાદ સરસેનાધિપતિ શ્રી કલ્પેશભાઈ વી. શાહે સહુની સાથે પરસ્પર ક્ષમાપના કર્યા બાદ યુવાનોને ગુરુ સાથે સતત જોડાઈ રહેવા દોરી અને પતંગના ઉદાહરણ દ્વારા માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. દોરી વિના પતંગનું અસ્તિત્વ જોખમાય છે. દોરી વિના પતંગ ઉડી શકતો નથી.

જૈન એલર્ટ ગ્રુપ દ્વારા સમુદાયના ભેદભાવ વિના અમદાવાદ શહેરની અંદર રહેલા ૪૬ ઉપાશ્રયો જ્યાં જીર્ણ થયા હતા ત્યાં જીર્ણોદ્ધાર કરીને તથા સમારકામ કરીને સંઘને સુપ્રત કર્યા હતા. (આ ઉપાશ્રયોમાં આ.ભુવનભાનુ સૂરિ મ.નો એકપણ ઉપાશ્રય નથી.) તે માટે લગભગ ૧ કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.

આવા શાસન રક્ષા, શાસન પ્રભાવના અનેક કાર્યો ગ્રુપ દ્વારા ચાલી રહ્યા છે.

તપસ્વી રત્નશ્રી પ્રકાશભાઈ વસાને વિનંતી કરતાં તેઓશ્રીએ સુંદર સ્તવનની કડીઓ દ્વારા પ્રભુભક્તિ કરી હતી.

પૂ.પં.શ્રી હૃદયચરણ વિ. મહારાજે પૂર્વના જૈન ઇતિહાસને યાદ કરી વર્તમાનમાં યુવાનોને આચાર સંપન્ન બનવા પ્રેરણા કરી હતી. પ્રભુના નિર્વાણ બાદ જૈનધર્મ ઉપર અનેક આક્રમણો આવ્યા. હજારો મંદિરો ધ્વસ્ત થયા. હજારો સાધુઓની હત્યાઓ થઈ લાખો જેનોએ ધર્માતરણ કરવા પડ્યા. તેમ છતાં જૈન ધર્મ હજુ અણનમ ટક્યો હોય તો તેના પાયામાં આચાર ચૂસ્તતા અને જૈન સંસ્કારો છે.

જૈનધર્મની સાથે ચાલતો બૌદ્ધધર્મ પણ ભારતમાં તેટલો જ ફેલાયેલાં હોવા છતાં તે ધર્મને ભારતની બહાર જવું પડ્યું છે. જ્યારે જૈન ધર્મનું સ્થાન હજુ ટકી રહ્યું છે. આચાર સંપન્નતા હશે

તો છોકરીઓને મુસલમાનો સાથે ભાગવાનું મન નહીં થાય. પૂજ્યશ્રીએ પોણો કલાક યુવાનોને પણ તેમના કાર્યો બદલ બિરદાવ્યા હતા.

ત્યારબાદ પર્યુષણ કરવા ગયેલા યુવાનોના વક્તવ્યો થયા હતા. સભામાં શ્રીસંઘમાંથી સાંભળવા આવનાર શ્રાવકો વિગેરે પણ સાંભળી આનંદ પામ્યા હતા. આ વખતે ૨૧ ટીમો ૨૧ સેન્ટરોમાં પર્યુષણ કરાવવા માટે ગઈ હતી. ટીમોનું સંકલન શ્રી હેમલભાઈ શાહે કર્યું હતું. તે તમામ ટીમના ૫૦ જેટલા યુવાનોનું દર વખતની જેમ શ્રી કલ્પેશભાઈ તરફથી રૂ.૫૦૦૦નું કવર આપી બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. અઢાઈ ઉપર તપ કરનાર તપસ્વીઓનું પણ કવર આપી બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું.

આવતી સાલ દરેક ગ્રુપોને પોતાના પર્યુષણ સેન્ટરમાં જઈ પ્રભાવના કરવા માટે ગ્રુપ તરફથી ૧૦૦૦૦ રૂ. પણ આપવામાં આવશે.

એલર્ટ ગ્રુપના કાર્યોનું સંચાલન કરનાર એલર્ટ પલકભાઈએ પણ આ પર્યુષણમાં ૧૬ ઉપવાસનો તપ કર્યો હતો. સરસેનાધિપતિ શ્રી જયેશભાઈ ભણશાલી તથા પ્રકાશભાઈ નડિયાદવાળાએ પણ તપસ્વી યુવાનોનું બહુમાન કર્યું હતું. ત્યારપછી આવેલા યુવાનોમાંથી ૪૦ જેટલા યુવાનો પૂજ્ય ગુરુદેવની જન્મ ભૂમિભાલક ખાતે જિનભક્તિ તથા ગુરુભક્તિ કરવા ગયા હતા. મુંબઈ તથા ગુજરાતથી - સુરેન્દ્રનગર, ધ્રાંગધ્રા, નડિયાદ, વિસનગર, હિમ્મતનગર, ઈડર, ડભોઈ, વડાલી, પ્રાંતિજ, આણંદ, વિદ્યાનગર આદિ સેન્ટરોમાંથી યુવાનો આવ્યા હતા. સંઘ તરફથી યુવાનો માટે ભોજનની સુંદર વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી.

એલર્ટ બ્રાહ્મી-સુંદરી ગ્રુપ મિલન

વાસણા શ્રીસંઘમાં જ બપોરે ૩ થી ૫ દરમ્યાન પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં ઉપરોક્ત ગ્રુપના પરિવારનું મિલન ગોઠવાયું હતું. સાથે શ્રી સાકેતભાઈ દ્વારા ગીરીરાજ સ્પર્શનાનો સંગીતમય કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો. પૂજ્યશ્રીના માંગલિક બાદ સાકેતભાઈએ ગીરીરાજની સુંદર સ્પર્શના સંગીત સાથે લીધી હતી. સભાને ભક્તિરસમાં તરબોળ કર્યા હતા.

ત્યારબાદ પૂજ્યશ્રીએ પણ પોતાના પ્રવચનમાં ઋષભ જિનેશ્વર પ્રીતમ મારો પદ પર સુંદર વિવેચના કરી હતી. ગ્રુપ દ્વારા શ્રી શત્રુંજય ગીરીરાજની આયોજિત ૧૨ ગાઉ છરિ પાલિત સંભવિત યાત્રાના વિષયમાં સુંદર પ્રેરણા કરી હતી. ગ્રુપના ૨૫૦ પરિવાર યાત્રામાં જોડાય તેવી સંભાવના છે. સાંજે ૫ વાગે કાર્યક્રમનું સમાપન કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ શ્રીસંઘ તરફથી સાંધ્ય ભોજનની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી. આ મિલનમાં ૩૦૦ ઉપરાંત ભાઈ-બહેનોએ ભાગ લીધો હતો.

**एलर्ट क्षमापना मिलान
वासना अहमदाबाद**

वासना-अमदावाद नगरे अलर्ट क्षमापना मिलननुं भव्य आयोजन

**गुरु जन्मभूमि पर गुरुभक्ति
भातक तीर्थ**

भातक तीर्थे गुरु जन्मभूमि पर गुरुभक्तिनुं सुंदर आयोजन

भातक तीर्थे गुरु जन्मभूमि पर स्नात्रपूजा तथा भक्ति अद्भुत आयोजन

आणंद नगरे ज्ञान साथे गम्मतनी बाणडोनी शिबिरनुं आयोजन

शतायु परिपूर्ण करता...
पू.सागर समुदायना
गच्छाधिपति आचार्यद्विव
श्री दौलतसागरसूरीश्वशु महाराज
भा.वद-१४ना रोज १०१मो जन्मदिवस
सूरिवरना यरछे कोटि कोटि वंदना...

RNI NO. : GUJGUJ/2006/16904 (Delhi) Publish & Posted 16th of every month at Ahd.PSO
Reg.No. : GAMC 988/2021-2023 Issued by SSP Valid up to 31-12-2023
Licence to Post with Prepayment LPWP Licence No. : PMG/NG/058/2021-2023 Valid up to 31-12-2023

श्री शत्रुंजय तीर्थधाम भुवनभानु मानसमंदिरम् तीर्थ

Contact No. : 8551904888, 8551905888, 9823271991

मालिक : श्री अहर्द् धर्म प्रभावक ट्रस्ट
१७, प्रार्थनापीठ, र्धलोरापार्क, जैन टेरासर पास,
नारणपुरा चार रस्ता, अमदावाड - ३८० ०१३
ફોન : **079-27681317**

તંત્રી-મુદ્રક-પ્રકાશક : કલ્પેશભાઈ વી. શાહ, અમદાવાદ
મુદ્રક : સર્વોદય ઓફસેટ, અમદાવાદ.

TO,

SAMYAK - 98245 15514